

Nyhetsbrev från Bryssel

Nyhetsbrev december 2017

EU-enheten vid Ålands landskapsregering
informerar om vad som händer på EU-nivå.

EU-krönikan

Förra veckan var utan överdrift en Brexit-vecka. På måndagen var Storbritanniens premiärminister Theresa May i Bryssel för att med kommissionens ordförande Jean-Claude Juncker formellt avsluta den första av landets två faser av utträdesförhandlingar. Fas ett är den så kallade skilsmässan och fas två det framtida förhållandet mellan EU och Storbritannien. I fas ett har huvudsakligen tre frågor varit avgörande. Hur mycket Storbritannien ska betala för att lämna sina ekonomiska åttaganden för EU-projekt, hur de tre miljoner EU-medborgare i Storbritannien respektive en miljon brittiska medborgare i EU ska garanteras sina rättigheter, samt hur gränsen mellan Irland och Nordirland ska se ut.

För att kunna påbörja fas två måste skilsmässan vara klar, och att den ska slutföras just nu är viktigt. I slutet av den här veckan samlas EU:s stats- och regeringschefer för toppmöte i Bryssel och kan ge grönt ljus för att påbörja näst fas av förhandlingarna. Men istället för lunch och presskonferens fick May veta att förhandlingarna på hemmaplan brutit samman. Regeringspartiet på Nordirland motsatte sig formuleringen om den irländska gränsen och med sina 10 ledamöter i brittiska underhuset avgör de om May har majoritet eller inte för sitt förslag. Hon fick kvickt åka hem för att försöka blidka sina nordirländska allierade. I onsdags väntade alla på besked. I torsdags började paniken sprida sig. I fredags kl 5 på morgonen var allt klart. Konkret innebär detta att EU och Storbritannien nu kan börja prata om framtiden. Förslaget är en övergångsperiod från det att landet formellt lämnar EU i mars 2019 tills att ett nytt frihandelsavtal börjar gälla. EU:s erbjudande är att Storbritannien under den tiden följer alla EU-regler precis som vanligt, men förlorar rätten att vara med och fatta besluten. Det kan verka som en orättvis uppgörelse för britterna, men för regeringen i London är det en seger att äntligen få börja förhandla om framtiden.

Mays största problem finns dock fortfarande på Irland. Storbritannien vill inte vara med i EU:s inre marknad. Republiken Irland är kvar i EU (och dess marknad) och vill absolut inte ha en hård gräns mot Nordirland. Nordirland vill inte ha en gräns mellan sig och resten av Storbritannien, vilket skulle krävas om den irländska gränsen hålls öppen. Fredagens uppgörelse säger att om Nordirland är med i inre marknad och inte vill ha en gräns till fastlandet ska även resten av Storbritannien vara med i inre marknaden. Den formuleringen försöker regeringen i London just nu förstå konsekvensen av. Om Nordirland i framtiden ser fördelar med att vara ett specialområde i EU:s skatte- eller tullsamarbete kan Storbritannien få en bakväg in till EU:s inre marknad för varor. Kanske inte så dumt ändå.

Att skjuta upp problemet med den irländska gränsen gör att alla kan få välbehövlig julfrid, men i bakhuvudet inser de nog vad de gett sig in på. Långfredsavtalet från 1998 tog som bekant närmare 15 år att förhandla fram. Nåja, det tar vi efter jul!

Julia Lindholm, landskapsregeringens specialrådgivare i Bryssel

På gång i Bryssel

Bulgariens ordförandeskap

Den 1 januari 2018 tar Bulgarien över ministerrådets halvårsvis roterande ordförandeskap från Estland. Detta innebär att den bulgariska representanten fungerar som ordförande vid alla möten, på alla tre olika nivåer (tjänstemanna-, ambassadör- och ministernivå), och framställer kompromissförslag inför mötena i rådet. Som ordförandeland har man möjlighet att styra agendan och prioriteringarna i rådet.

Prioriteringar som Bulgarien lagt fram inför ordförandeskapet är bland annat att fortsätta förhandla och slutföra förslagen inom den digitala inre marknaden, om en elektronisk kommunikationskod samt arbeta vidare med kommissionens paket för cybersäkerhet. [Här](#) kan du läsa mera om Bulgariens prioriteringar inför ordförandeskapet.

Glysofat

Det omdiskuterade bekämpningsmedlet glysofat kommer att få förlängt tillstånd med fem år. Förslaget vann kvalificerad majoritet då en särskild omprövningskommitté tog ställning till förslaget i slutet av november. Kommitteen sammanträdde extraordinärt då inget beslut kunde tas under omröstning i en ordinarie kommitté. Kommissionen kan via ett specialförfarande hänvisa ett låst ärende till den här typen av kommitté när de inte går att komma vidare i den ordinarie arbetskommittén. I ett uttalande efter omröstningen meddelade kommissionen att 18 länder hade backat förslaget, nio röstade emot och ett avstod från att rösta.

Kommissionen kommer nu att anta förslaget före den 15 december då det nuvarande tillståndet för glysofat utgår. Kommissionen kommer även att anta ett meddelande som förklarar deras rättsliga och politiska ståndpunkt kring förlängningen av tillståndet, som svar till ett medborgarinitiativ emot glysofat som 1,3 miljoner européer skrivit under. [Här](#) kan du läsa mera kring ämnet.

Brexit

Den 4 december träffade Storbritanniens premiärminister Theresa May kommissionens ordförande Jean-Claude Juncker för att återigen diskutera Brexit. Trots inledningsvis goda förhoppningar om att nå en preliminär överenskommelse om gränsen mellan Irland och Nordirland, så lyckades inte den brittiska positionen få stöd från alla parter på hemmaplan. Pressen var då stor på att nå en överenskommelse innan årets sista toppmöte den 14-15 december. Detta på grund av att möjligheten för att inleda den andra rundan av förhandlingar kring Brexit förutsätter tillräckliga framsteg kring de tre viktigaste frågorna som har behandlats under den första rondan. Dessa tre frågor rör medborgarnas rättigheter, den irländska gränsen och Storbritanniens ekonomiska skyldigheter för kvarvarande EU-projekt.

Den 8 december nådde slutligen May och Juncker en överenskommelse för fas ett i förhandlingarna om Brexit. Ordförande för Europeiska rådet Donald Tusk ska presentera sitt utkast till riktlinjer för förhandlingarna om fas två, det vill säga framtida handel och övergångsregler. Därefter ska de 27 EU-ländernas stats- och regeringschefer vid sitt toppmöte den 14-15 december formellt säga ja till att inleda sådana förhandlingar. Du kan läsa mera om det senaste inom Brexit förhandlingarna [här](#).

Aktuella frågor för landskapsregeringen

Landskapsregeringens EU-enhet bevakar lagstiftningsprocessen i Bryssel och tillsammans med förvaltningens avdelningar identifieras initiativ från kommissionen som är viktiga för Åland. Här under är en kort sammanfattning över några av de aktuella ärendena. Om du vill veta mer om något ärende är du alltid välkommen att kontakta oss.

Upphovsrättsfrågan

För drygt ett år sedan presenterade kommissionen ett upphovsrättspaket, som bland annat innehöll förslag för att förenkla för upphovsrättsskyddat innehåll att visas på nätet i andra länder. Förslaget går ut på att de regler som finns i dagens direktiv om satellit- och kabelsändningar ska utvidgas till att även gälla sändningar på nätet. Landskapsregeringen har understött kommissionens förslag, en linje som dessvärre saknar stöd både i europaparlamentet och ministerrådet. Europaparlamentets utskott för rättsliga frågor antog i slutet av november sin position att vidareändringar enbart skulle omfatta nyheter och aktualiteter som sänds via kabel eller IPTV. Rådets arbetsgrupp för upphovsrätt höll likaså möte i slutet av november där ordförandeskapet lade fram ytterligare begränsningar av förordningen.

Nästa steg är att europaparlamentet antar förslaget i plenum samt att rådet, genom ambassadörerna i Coreper, kan hitta majoritet för sin version av texten. Därefter inleda gemensamma förhandlingar mellan institutionerna. Rådet förväntas slutföra arbetet innan denna vecka medan parlamentets idag tar första steg till att formellt anta förhandlingsmandatet. Du kan läsa mera om upphovsrättsfrågan [här](#).

Styrning av energimarknaden

I november 2016 presenterade kommissionen ett energipaket som bl.a. omfattade energiunionens styrning. En central del i förordningen är kravet på att medlemsländerna senast januari 2019 skall ta fram nationella klimat- och energiplaner för perioden 2021-2030, och därefter varje efterföljande tioårsperiod. En mängd sektorer berörs av förslaget, däribland bygg- och transportsektorn. Förslaget är en åtgärd för att nå EU:s mål om att minska växthusgasutsläppen med minst 40 % fram till 2030. Energifrågor faller i regel under åländsk behörighet och landskapsregeringen följer noga med ärendet för att undvika oproportionerliga administrationskrav. Förslaget om energiunionens styrning ersätter flera tidigare förordningar som rör rapporteringskrav på området.

I rådet är flera medlemsländer tveksamma till både rapporteringskraven och tidsplanen, och vill se större flexibilitet då de anser att förslaget leder till en ökad administrativ börda. Det estniska ordförandeskapet förväntas anta en allmän riktlinje vid rådet för energifrågors sammanträde den 18 december. Du kan läsa mera kring styrning av energimarknaden [här](#).

Kansliminister Nina Fellman besökte Bryssel

Den 28-29 november var kansliminister Nina Fellman på besök i Bryssel för att bland annat träffa finländska ledamöter av Europaparlamentet samt Finlands ambassadör till EU Marja Rislakki. Under mötena lyfte minister Fellman upp det kommande beslutet om fördelningen av mandaten i Europaparlamentet. Landskapsregerings långsiktiga mål är att säkra direkt representation för Åland i Europaparlamentet genom en sådan mandatfördelning.

Ett annat ämne som är aktuellt är det finländska ordförandeskapet i ministerrådet hösten 2019, där minister Fellman förde fram Ålands hållbarhetsagenda som ett av landskapsregerings förslag på tematiska prioriteringar.

Finlands ambassadör till EU Marja Rislakki och kansliminister Nina Fellman.

Ålands Lyceum besökte Bryssel

Den 4 december fick landskapsregeringens EU-rådgivare Julia Lindholm och högskolepraktikant Mathilda Pettersson besök av lektor Anders Casén och eleverna Elin Boman, Hampus Nordin och Emil Rönnberg från Ålands Lyceum. Eleverna är vinnarna av skolans interna tävling i EU-kunskap där priset var en resa till Bryssel för att lära sig mera om arbetet i EU:s institutioner.

Dagen inleddes vid den finska representationen där Julia informerade om landskapsregeringens arbete i EU. Därefter fick eleverna träffa Vesna Caminades, representant för Sydtyrolen till EU. Vidare på dagordningen stod besök vid Scotland House där Rickard Eksten, chef för Skottlands näringslivskontor i Bryssel, informerade om regionens utmaningar i och med Brexit. Efter en trevlig lunch gick färden vidare till kommissionens huvudbyggnad Berlaymont där Jolana Mungengová, medlem av Cecilia Malmströms kabinett, berättade om EU:s arbete med frihandel. Sista officiella programpunkten på dagordningen var en rundtur i nya rådsbyggnaden Europa, där gruppen fick en guidad tur av rådets generaldirektör för informationsavdelningen Reijo Kemppinen.

Eleverna på scenen där Storbritanniens premiärminister Theresa May och europeiska rådets ordförande Donald Tusk senare höll presskonferens om Brexit.

På agendan

Den 11 – 12 december sammanträder medlemsstaternas fiske- och jordbruksministrar i Agrifishrådet. Vid mötet ska ministrarna fastställa fångstbegränsningar för de största kommersiella fiskbestånden i Atlanten och Nordsjön för 2018.

Den 11- – december har europaparlamentet plenumsammanträde i Strasbourg. På agendan står bl.a. antagandet av förhandlingsmandatet för onlinesändningar av TV, regler om hållbar förvaltning av EU:s externa fiskeflotta och en resolution om genomförande av den sociala pelaren.

Den 14 december röstar utskottet för konstitutionella frågor om den framtida mandatfördelningen i europaparlamentet.

Den 14 – 15 december har Europeiska rådet toppmöte. På agendan står Brexit, migration, försvar, sociala frågor, utbildning och kultur.

Den 14 – 15 december är Ålands specialrådgivare Julia Lindholm på Åland för att diskutera aktuella EU-ärenden med kollegorna vid landskapsregeringen och andra berörda intressenter.

Den 1 januari tar Bulgarien över som ordförandeland i ministerrådet.

Den 15 – 18 januari är europaparlamentet åter i Strasbourg för att rösta om aktuella lagförslag.

Den 22 – 23 januari träffas EU:s finansministrar i Bryssel för nya årets första rådsmöte.

Den 11 december till den 8 januari håller Brysselkontoret stängt, vi återkommer igen i januari då även nästa nyhetsbrev utkommer.

God jul och gott nytt år från oss på landskapsregeringens kontor i Bryssel!

Kontakta oss gärna per epost julia.lindholm@formin.fi eller mathilda.petterson@formin.fi, telefon +32 2 2878 459 eller via vår Facebook-sida [Åland i EU](#).